

pedibus posterioribus). Není tedy překvapivé, že iluminátor jednoho z opisů díla Jacoba van Marlant *Der naturen Bloeme* vypodobnil tohoto tvora jako jakéhosi čtvernožce, jenž se ve svislé poloze tiskne ke skále dvěma předními končetinami, jež vypadají jako ruce, a dvěma zadními, jež mají na konci jakási kopýtka či paznehty, a iluminátor jednoho z opisů encyklopedie Tomáše z Cantimpré zase vytvořil ilustraci, na které čtvernohý živočich ponořený ve vodě drží v předních končetinách vypadajících jako ruce ulovenou rybu.²⁷

Summary

FROM *DICTIONARY OF MEDIEVAL LATIN IN CZECH LANDS: ABARENO AND KILOKA*

The main aim of this article is to identify the origin and meaning of two Latin zoological terms in the works of Thomas of Cantimpré and Czech medieval lexicographer Bartholomaeus de Solencia dictus Claretus. Both works employ names of animals that are extremely difficult to interpret either semantically or linguistically and whose Greek or Latin origin is not immediately clear. Most of them are attached to animals the description of which Thomas claims to be derived from Aristotle. Thomas used the Latin translation of the Aristotle's work *Historia animalium* translated from Arabic by Michael Scotus. Due to phonetical differences between these languages as well as inaccuracies and mistakes in both translations, the text of Aristotle and the forms of the original Greek names were variously modified. Aristotle's term ἄθερίνη, denoting a mediterranean fish sand smelt (*Atherina hepsetus* Linné), appears at Michael Scotus as *abereni* and *abarino*, at Thomas of Cantimpré in the form *abarenon* and at Claretus in the form *abareno*; Aristotle's term ἀκαλήφη, used by Aristotle to describe a sea anemone (probably *Actinia equina* Linné), appears at Michael Scotus as *akaleki*, at Thomas of Cantimpré in the form *kylok* and by Claretus in the form *kiloka*.

²⁷ Srov. Den Haag, Koninklijke Bibliotheek, rkp. KA 16, fol. 116rb [obr. 4]; Praha, Národní knihovna, rkp. X A 4, fol. 134va. Naproti tomu jiné rukopisy (např. Praha, Národní knihovna, rkp. XIV A 15, fol. 96 ra: *kylok*) zobrazují pod tímto jménem obyčejnou rybu.

Keywords: medieval lexicography; ancient and medieval zoology; latin names of sea animals; *Atherinidae*; *Actiniidae*; Bartholomaeus de Solencia dictus Claretus; Aristoteles; Aristoteles Latinus; Michael Scotus; Thomas of Cantimpré